

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in tožile v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO-ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 20. februarja 1942-XX

Cena posamezni številki 0'60

Svet Zveze delodajalcev sklican

V smislu odst. 4 čl. 7 pravil Pokrajinske zveze delodajalcev Ljubljanske pokrajine je sklican predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev dr. Slokar Svet Zveze delodajalcev na

redno in izredno sejo na dan

23. februarja 1942-XX ob 11. uri v sejni dvorani Mestnega poglavarstva, Mestni trg.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Imenovanje članov izvršilnega odbora, ki niso že po svojem položaju člani tega odbora.
3. Imenovanje članov nadzornega odbora.
4. Razprava o proračunu Zveze in včlanjenih združenj ter o računskem zaključku združenj za leto 1941.
5. Razprava o obveznih prispevkih delodajalcev.
6. Urejanje sindikalne vključitve.
7. Odobritev pravil včlanjenih združenj.

Prodaja oblačilnih predmetov častnikom

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine obvešča vse trgovce, ki prodajajo tekstilne, oblačilne predmete ter obutev, da morajo prodajati te predmete tudi vsem častnikom in vojaškim uradnikom proti predložitvi osebne legitimacije in osebne nakaznice za nabavo blaga. S tem se popravlja navodilo v okrožnici št. 300 z dne 3. februarja t. l., 5. odstavek.

Zaposlenost v raznih strokah

Zavod za socialno zavarovanje v Ljubljanski pokrajini je izdal izkaz zavarovancev v mesecu januarju. Zavod je imel 23.215, bolniška blagajna TBPD 4.530, Merkur pa 89 zavarovancev, skupaj 27.870 zavarovancev. Od decembra se je število zavarovancev zvišalo za 2.035.

Po strokah so zavarovanci razdeljeni takole (v oklepajih je navedeno znižanje ali zvišanje števila od decembra):

Gradbena stroka 3064 (— 1326), gradnja železnice in cest 1754 (manj 457), gradnje nad zemljo 395 (manj 786), industrija gradbenega materiala 915 (— 83), gozdno-žagarska industrija 1490 (— 204), predelovanje lesa 949 (— 74), tekstilna industrija 1137 (— 141), čevljarska stroka 707 (— 24), usnjarska stroka 301 (+ 6), papirna industrija 705 (+ 9), kovinska industrija 1702 (+ 3), živilska stroka 1027 (— 9), oblačilna stroka 1398 (manj 96), grafična stroka 633 (— 5), trgovina 3090 (— 28), hišni posli 3602 (— 16).

Rok za potne dovolilnice podaljšan

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil, da se rok, od katerega ne sme priti na ozemlje ljubljanske občine niti oditi z njega nobena oseba, starejša nad 14 let, brez posebne dovolilnice, podaljša od dne 20. februarja na dan 1. marca.

Potne dovolilnice so torej potrebne šele od 1. marca dalje.

Lesno gospodarstvo in evropski veleprostor

Prizadevanja, da bi bila Evropa ne samo politično, temveč tudi gospodarsko ena celota, postajajo vedno bolj živa, a tudi vedno bolj konkretna. Zlasti nemški gospodarski tisk posveča tem prizadevanjem veliko pažnjo in v zadnjem času so izšli v nemških strokovnih revijah veliki članki, ki čisto konkretno govorijo, kakšen namen naj bi imel evropski veleprostor in kako bi se čim uspešneje v tem prostoru razvijalo gospodarstvo evropskih narodov.

Tako pravi ministerialni direktor Parchmann v zadnji številki revije 'Internationaler Holzmarkt', da zahteva evropski veleprostor novo gospodarsko obliko, ki naj bi zajamčila izmenjavo presežkov posameznih evropskih držav. To pa naj se doseže s prostovoljnimi sodelovanjem držav, ne pa z nekimi gospodarskimi unijami, ki bi prizadele države prisilile k sodelovanju z okrnitvijo njih samostojnosti. Takšne gospodarske unije so se dosedaj še vedno slabo obnesle, za kar je v zgodovini obilo primerov. Posebno nordijske države so ponovno poskušale doseči takšne gospodarske unije, a uspeh je vedno izostal. Uspeh je zato mogoč le na podlagi prostovoljnega dogovora evropskih narodov.

V drugem članku se tudi že navajajo konkretni predlogi glede vsebine teh dogovorov. Predvsem naj se ustvari v Evropi nov tržni red, ki naj ima zlasti ta dva namena: 1. Izmenjava blaga naj se poenoti na ta način, da se na podlagi s popolno suverenostjo med posameznimi državami sklenjenih trgovinskih pogodb doseže po najkrajši poti in brez ovinkov čim večja proizvodnja in čim bolj zadovoljivo kritje potreb posameznih držav. 2. Proizvodnja naj se zato v vseh državah po načrtu pospešuje in izkoristi vsaka prilika za njeno povečanje. 3. Predvsem pa se mora doseči prilagoditev proizvodnje potrošnji ter naj se v ta namen tržni redi vodenih narodnih gospodarstev s pogodbami med državami evropskega veleprostoru vzkladijo med seboj.

Da je to dosegljivo, je dokazala nemško-romunska gozdarska in lesno-gospodarska pogodba. Pa tudi v pogodbah z drugimi državami je skušala Nemčija to načelo uveljaviti in posebno glede lesnega gospodarstva so imela ta njena stremeljenja tudi uspeh. To zlasti dokazuje dne 20. januarja sklenjeni dogovor med nemško, finski, dansko in švedsko državo o ustanovitvi posebne komisije za skupno obravnavanje vseh lesno, gozdno-gospodarskih in znanstvenih vprašanj v severni Evropi. S to pogodbo je lesno gospodarstvo kot prvo odprlo pot k evropskemu gospodarskemu veleprostoru in v tem je tudi pomen te pogodbe. Ker je verjetno, da se bodo tudi druge države priključile temu dogovoru, objavljamo v naslednjem glavna določila te pogodbe:

Vsebinska pogodbe

Kr. danska, nemška, finska in kr. švedska vlada so sklenile v želji, da se skupno posvetujejo o gozdarskih, lesno-gospodarskih in lesno-znanstvenih vprašanjih in da

ustvarijo pogoje za urejeno izmenjavo lesnih presežkov, pogodbo o imenovanju skupne gozdne in lesne komisije ter so v ta namen imenovali svoje opolnomočence, (ki so v pogodbi tudi imenoma naštet). Opolnomočenci so nato sklenili naslednjo pogodbo:

Čl. 1. Zaradi skupnega posvetovanja o gozdarskih, lesno-gospodarskih in lesno-znanstvenih vprašanjih in radi ustvaritve pogojev za urejeno izmenjavo lesnih presežkov se ustanovi komisija, v katero pošlje vsaka pogodbeni stranka svojega zastopnika kot člana.

Ti zastopniki morejo v svojo pomoč pritegniti strokovnjake.

Čl. 2. Komisija zaseda po potrebi, in sicer v eni pogodbenih dežel, ki se za vsak primer posebej določi.

Poslovalnica komisije je v Berlinu.

Stroške za zastopnike in strokovnjake nosi vsaka vlada sama. Komisija izda svoj poslovnik.

Čl. 3. Če ima komisija katere predloge, predloži te od posameznih držav postavljenim vladnim odborom radi sklenitve dvostranskih dogovorov. Ti odbori odločijo o izvedbi teh predlogov.

Čl. 4. Sporazumno naziranje je, da je v skupnem interesu, doseči urejeno izmenjavo lesnih presežkov na čim bolj široki podlagi.

Zato je želeli, da pristopijo tudi druge evropske države k temu dogovoru.

Pristop se po diplomatični poti sporoči nemški vladi ter velja takoj, ko se predloži pristopne listine nemški vladi. Ta sporoči pristop vsem drugim pogodbenim državam.

Čl. 5. Pogodbena država, ki hoče to pogodbo odpovedati, mora to sporočiti nemški vladi, ki takoj sporoči vsem pogodbenim državam dan, ko je prejela odpoved pogodbe.

Odpoved stopi v veljavo šele eno leto po dnevu, ko je prejela odpovedno listino nemška vlada.

Čl. 6. Ta pogodba naj se čim prej mogoče ratificira in stopi v veljavo kakor hitro se polože vse ratifikacijske listine pri zunanjem ministrstvu v Berlinu.

Pogodba se podpiše samo v enem izvirniku, ki se shrani v arhivu zunanjega urada v Berlinu. Nemška vlada pošlje vsak pogodbeni vladi overjen prepis pogodbe po diplomatični poti. Slede podpisi.

Po načelih te pogodbe se bo po mnenju nemških listov oblikovalo lesno gospodarstvo v evropskem veleprostoru in s tem je lesno gospodarstvo odprlo pot k evropskemu veleprostoru.

Amerikanizacija Kanade

Kanadske dobave lesa Angliji bodo padle

Zadnji 'Internationaler Holzmarkt' poroča o posledicah ameriško-kanadskega dogovora o sodelovanju obeh držav zaradi povečanja vojne proizvodnje. List pravi med drugim naslednje:

Pred približno desetim leti je Vel. Britanija opustila svobodno trgovino ter pod pritiskom gospodarske stiske uvedla na vse uvoženo blago carino v višini 10% vrednosti blaga. Ta uvozna carina je veljala tudi za les. Na veliki konferenci držav britanskega imperija v Ottawi, ki je tako močno poudarila britansko državno misel, pa je bilo sklenjeno, da je blagovni promet med posameznimi deželami britanskega imperija prost vsake carine. Ta sklep je pomenil, da je bilo blago iz britanskih dežel za 10% cenejše kot blago iz drugih dežel.

Kanada — lesni rezervoar Anglije

Gozdno bogastvo britanskega imperija je izredno veliko, toda gospodarski pomen ima samo lesno bogastvo Kanade. V drugih deželah Vel. Britanije je predvsem listnato drevje, ki se le v nizkih odstotkih izkorišča in ki nima posebnega pomena za vojno proizvodnjo. Kanada pa ima skoraj izključno iglasto drevje, ki je za gospodarstvo in za vojno proizvodnjo velike važnosti.

Vsa gozdna površina Kanade meri nad 316,8 milijona ha, od katerih prihajajo za gospodarsko izkoriščanje tri petine v poštev. Statistika iz leta 1937. navaja, da

je več kot ena tretjina vseh kanadskih tovarn navezana na gozd kot na vir njim potrebnih surovin. V letih 1929. do 1938. je Kanada izvozila lesa in lesnih izdelkov v skupni vrednosti 200 milijonov dolarjev, kar pomeni, da krijejo kanadski gozdovi eno četrtno vsega kanadskega izvoza.

Šele ottawska konferenca je odprla kanadskemu lesu dostop na angleški trg. Oprostitev od uvozne carine je povzročila, da se je kanadski les v vedno večji meri uvažal v Anglijo. Kako je rasel ta izvoz, kažejo naslednje številke:

Kanada je izvozila v Anglijo lesa:

	standardov
1. 1934.	385.546
1. 1935.	316.951
1. 1936.	433.363
1. 1937.	474.487

V 1. 1938. pa je presegel kanadski lesni izvoz v Anglijo že polmilijona standardov, 1. 1939. pa je znova narasel. Ko je bila v sedanjih vojni Anglija popolnoma odrinjena od skandinavskih lesnih trgov, je bila navezana predvsem in skoraj edino na les iz Kanade, ker je bila njena lastna proizvodnja vedno zelo majhna.

V zadnjem času pa so bile dogovorjene med kanadsko vlado in vlado v Washingtonu skupne smernice nove gospodarske politike, da se poveča vojna proizvodnja. Te smernice pa določajo med drugim: »Zakonodajne in upravne omejitve, kakor davki, pristojbine in uvozne carine kakor tudi sleherne določbe, ki bi mogle zavirati blagovno izmenjavo med obe-

ma državama, naj se opuste ali vsaj za čas vojne razveljavijo.« To pomeni, da so kanadske surovine Združenim državam Sv. Amerike popolnoma na razpolago, torej tudi kanadski les. Velikanska naročila vojni industriji v Združenih državah so naravno zelo povečala potrošnjo lesa. Ker je zaradi tega tudi nastalo pomanjkanje lesa, so se lesne cene dvignile. Zaradi tega je več kot gotovo, da bodo Zdr. države Sev. Amerike v povečani meri skušale kriti svoje lesne potrebe v Kanadi. Ker se more les izvažati iz Kanade po suhem in ni nikakih transportnih težkoč, ker je tudi plačevanje v dolarjih bolj prikladno kot v funtih, je gotovo, da se bo kanadski lesni izvoz v znatni meri usmeril v Združene države Sev. Amerike, kar more Anglijo zelo občutno prikrasiti na njenih lesnih dobavah iz Kanade.

Palača Bate se mora dograditi

Ker niso uspela pogajanja za dovršitev stavbenih del pri palači Bata in ker je nedopustno, da bi v času hudega pomanjkanja najemnih prostorov ostala palača tako pomembnega obsega v središču mesta nedovršena, je odločil Vis. Komisar, da se proglase dovršitvena dela palače Bata v Ljubljani za obveščena in njih izvršitev za nujno in neodložljivo. Da se zagotovi takojšnje nadaljevanje del, se naroča družbi »Emona«, da začasno zasede celotno palačo in prevzame njeno upravo namesto lastnika in njegovih pravnih soudeležencev. Družba »Emona« mora po prevzemu uprave palače z lastnimi sredstvi takoj začeti dovršitvena dela in se pooblašča, da da v zemljiški knjigi v breme nepremičnine prednamiti za to potrebne kredite.

V dveh letih po dnevu izdaje te odločbe se mora premoženjsko stanje urediti s prijateljskim dogovorom med strankama. V nasprotnem primeru poslano zasedba dokončna s tem, da se nepremičnina razlasti v prid družbi »Emona« proti plačilu odškodnine, ki se določi uradoma po podatkih imovinskega popisa, v poravnavo vsakršnih pravic sedanjih lastnikov in njih pravnih soudeležencev.

Hrvatski delež bivših jugoslovanskih železnic

Hrvatska je prevzela od bivših jugoslovanskih železnic 38,5% normalnih prog, 37,5% vagonovskega parka (11.02 vagona) in 44% vseh lokomotiv. Za gradbo novih železniških prog je bilo kmalu po ustanovitvi države določenih 300 milijonov kun in se je od tega po navedbi zagrebškega tednika »Neue Ordnung« izplačalo že za delavske mezde 10,3 milijona kun.

Slovaška narodna banka

je objavila svojo bilanco za leto 1941. Obtok bankovcev se je lani povečal na 2 milijardi Ks, zlata in devizna podloga pa je narasla na 100 milijonov Ks. Državni dolg za zamenjavo bankovcev znaša 469 milijonov, inozemski vrednostni papirji so izkazani v višini 281, klirinška dobroimetja pa v višini 345 milijonov Ks. Glavnica banke znaša 100 milijonov Ks, čisti dobiček pa 21,9 milijona Ks.

Iz italijanskega gospodarstva

600.000 kg naravne svile bo Italija po nedavno sklenjeni pogodbi poslala v Nemčijo. Od te količine bo 237 tisoč kg surove svile, 200 tisoč kg svilenega tkanine in 163 tisoč kilogramov svilenega sukanca.

Proizvodnja tobaka je Italija močno dvignila po prvi svetovni vojni. Leta 1920. je uvozila še okrog 340 tisoč metrskih stotov tobaka, po desetih letih pa se je uvoz znižal na 30 tisoč stotov. Leta 1930. je znašal italijanski tobačni pridelek 432 tisoč metrskih stotov, v naslednjih letih pa se je precej povečal in so začeli iz Italije tobak tudi izvažati. Velike količine italijanskega tobaka so šle v Francijo. V Italiji obratuje zdaj 34 tobačnih tovarn.

Največja italijanska elektrarna družba Società Edison v Milanu, ki kontrolira 16 drugih proizvodniških in razdeljevalnih družb, je zvišala svojo glavnico od 1.6 na 2.5 milijarde lir ter postala tako tudi največja italijanska delniška družba.

O izdelovanju in uporabi tako zvanega železnega cementa so razpravljali na svojem sestanku v Bergamu italijanski znanstveniki, tehniki in industriji. V industriji italijanskega portlandskega cementa že od začetka tega stoletja rešujejo vprašanje, kako bi se dal pri proizvodnji cementa železni oksid zamenjati z aluminijem. Najvažnejše raziskave je uvedel prof. Ferrari pred prvo svetovno vojno, uspešno pa jih je nadaljeval po vojni.

Jara pšenica — Italijani ji pravijo tudi marčna pšenica, čeprav jo sejejo že februarja — je med najvažnejšimi pomladnimi posevki. Polja jare pšenice so leta 1936. obsegala okrog 100 tisoč ha, pred sedanjo vojno pa že nad 150 tisoč ha ter so dala okrog 2 milijona stotov pridelka.

Turški promet v Albaniji se uspešno razvija, pri čemer imajo veliko zaslug nedavno uveljavljeni predpisi o turizmu in gostinstvu ter stalni hotelirski tečaji, ki jih je uvedlo ministrstvo za prosveto. Za moderniziranje in razširjene gostinske obrate so bile razpisane tudi nagrade.

Razstava motociklov in koles bo od 14. do 22. marca v Turinu, kjer prirejajo take, s sprotnimi prireditvami združene razstave že dokaj let v prospeh industrije in kolesarskega športa. Letošnja razstava bo 17. po vrstnem redu.

Italijansko-nemška industrijska konferenca bo meseca aprila v Rimu. Predvsem bodo na tem zasedanju razpravljali o izmenjavi izkušenj pri proizvodnji, patentov, nadomestnih surovin itd., industriji obeh držav pa se bodo dogovorili tudi o virih novih potrebnih dobav.

Popusti pri železniški tovarnini do 25% so bili dovoljeni, da bi se pocenile prevoze živil. Popusti veljajo predvsem za žito, moko, meso, konzerve, sadje, sočivje, mleko, mlečne proizvode in sladkor.

Tečaji za rudniške tehnike so bili uvedeni po iniciativi italijanskega vojaškega poveljništva na tehniko v Atenah, da bi se povečala produkcija grških rudnikov lignita. V teh rudnikih je nastal zastoj zaradi pomanjkanja strokovnih moči.

Proizvodnja sladkorja v zadnji sezoni krije vso potrošnjo Italije ter bodo ostale nedotaknjene zaloge iz kampanje 1940/41. Najboljši je bil pridelek sladkorne repe v severni Italiji, v srednji in južni pa nekoliko slabši zaradi suše.

Plemenske svinje iz Nemčije je naročil odsek za živinorejo, ki deluje pod okriljem poljedelskega ministrstva, da bi se v nekaterih italijanskih pokrajinah zboljšala reja svinj. Od tega naročila so živinorejcem že razdelili 150 plemenskih merjascev in svinj.

Ukrepi za pocenitev živil

Pod vodstvom Duceja je imel v tork in sredo svojo sejo medministrski odbor za koordinacijo prehrane, razdeljevanja živil in določanje cen.

Minister za kmetijstvo je poročal o ugodnem poteku oddajanja žita v javna skladišča. Predsednik konfederacije trgovcev je poročal o unificiranju razdeljevanja racioniranih živil ter pri tem naglasil, da razdeljujejo pokrajinski uradi živila in racionirane potrebščine z vso naglico.

Odbor je sprejel Ducejev predlog, da se do konca vojne odpravi splošni davek na trgovanje z najvažnejšimi živi: oljem, rižem, testeninami, koruzno moko, mastjo,

slanino, sirom, krompirjem in sočivjem. Kmetijskemu ministru je odbor poveril nalogo, da izvede s 1. marcem tudi znižanje cen. Predračunano je, da se bo cena koruzne moke, testenin in riža lahko znižala za 10 centezimov pri kilogramu, olju za 70, slanini in masti za 35, fižola za 35, za razne vrste sira pa za 50 do 80 centezimov.

Kmetijski minister je podal obširno poročilo o zakonskem načrtu za reorganizacijo kmetijskih gospodarskih ustanov in zadrug v smislu Ducejevih ukrepov, da se poenostavi oddajanje kmetijskih pridelkov v javna skladišča. Naloge gospodarskih ustanov bodo določene z zakonom.

Kakao na svetovnem tržišču

»Frankfurter Zeitung« je te dni objavila daljši članek o svetovnem pridelku in potrošnji kakaoa. Članek naglašja, da so plantaže kakaoa, ki so skoraj vse v tropičnih pokrajinah, od vojne močno prizadete. Od vsega svetovnega pridelka pride 69% na Afriko, 29% na Ameriko in 0.7% na Južnovzhodno Azijo. Evropsko tržišče je prej prevzemalo povprečno 40% svetovnega pridelka, zdaj pa je za plantaže popolnoma zaprto. Med potrošniki je bila Nemčija na tretjem mestu, Severna Amerika na prvem, Anglija pa na drugem. Kontinentalna Evropa je pred sedanjo vojno dobivala na leto nad 250.000 ton kakaoa. Sama Anglija je uvažala letno 80.000 do 90.000 ton surovega kakaoa.

Pregled svetovnega pridelka daje od leta 1936. naslednjo sliko: leta 1936. je znašal svetovni pridelek 710.000 ton. Od tega je prišlo na Zlato obalo 200.000 ton, na Nigerijo 92.000 ton, na Slonovo obalo 50.000 ton, na Kamerun 24.000 ton, na Togo 10.000 ton, na Brazilijo 127.000 ton, na San Domingo 18.000 ton, na Ekvador 20.000 ton, na Tri-

nidad 12.000 ton, na Venezuelo 13.000 ton, na ostale dežele pa 54.000 ton. Naslednje leto je znašal ves svetovni pridelek 719.000 ton, leta 1938. se je znižal na 670.000 ton, leta 1939. pa se je spet dvignil na 755.000 ton. Podatki iz leta 1940. in od lani niso zaključeni, ker iz nekaterih dežel ni bilo poročil.

Ko je odpadlo kontinentalno evropsko tržišče, je postala za pridelovalce kakaoa zelo važna Severna Amerika. V prvih devetih mesecih lanskega leta je ameriški uvoz kakaoa narasel na 4.23 milijona vreč, dočim je znašal v enakem razdobju leta 1940. samo 3.58 milijona vreč.

Severna Amerika bo letno uvažala nad 300.000 ton kakaoa, kar pa je samo za kakih 25.000 ton več, kakor je znašal uvoz v mirni dobi. S tem ne bo nadomeščena izguba evropskega tržišča. Če bi se ameriški uvoz tudi povečal, je vendar neizogibno zmanjšanje pridelka. Potrošnji Severne Amerike ustreza samo kakih 47% pridelka južnoameriških plantaž.

RIV

REGISTRIRNE
BLAGAJNE

A. GOREC
poleg nebotičnika

Zahtevajte
obisk in ponudbo

Svetovna proizvodnja kositra

Od l. 1940. že ni več uradne statistike o svetovni proizvodnji in potrošnji kositra. »Pester Lloyd« navaja, da so l. 1941. strokovnjaki cenili svetovno proizvodnjo kositra na 250.000 ton, kar precej presega povprečje prejšnjih let. Pregled proizvodnje leta 1940. je bil naslednji:

Belgijski Kongo	12.392 ton
Bolivija	37.940 ton
Francoska Indokina	1.560 ton
Brit. Malajska	85.384 ton
Nizozemska Indija	44.563 ton
Nigerija	10.257 ton
Tajska	17.447 ton
Ostale dežele	28.300 ton

Vsa svet. proizvodnja 237.813 ton
Pod »ostale dežele« spadajo Kitajska, Burma, Avstralija, Mehika, Južna Afrika, Argentina, Portugalska itd. Nasproti lanskemu proizvodnji okrog 250.000 ton je ugotovljena potrošnja kakih 160.000 ton in je bila diferenca 90.000 ton najbrž pridržana v Angliji in USA za rezervo.

L. 1928. je znašala svetovna proizvodnja kositra 182.200 ton in je prišlo od tega na malajske države 65.500 ton, na Nizozemsko Indijo 35.500 ton, na Bolivijo pa 42.000 ton.

Dodatni davki v Bolgariji

Bolgarski finančni minister je predložil sobranju načrt o uvedbi dodatnih davkov. Pri radijskih aparatih, električnih napravah, pri motociklih in kolesih bo znašal dodatni davek 10% dosedanjega davka, pri strojih vseh vrst 5%, pri raznih izdelkih iz kovin pa 5 do 10%.

»Službeni list za Ljubljansko pokrajino«

14. kos z dne 18. februarja je objavil: Naredbi Vis. komisarja: Uporabnost določb o zvišanju prejemkov na osebe občin ter javno-pravnih ustanov in zavodov — Sprememba roka za uvedbo potne dovolilnice — Odločbo Vis. komisarja o uvrstitvi dovršitve začetih stavbenih del med občekoristna dela.

Italijansko zavarovalništvo

Glavnice italijanskih zavarovalnih družb so narasle od leta 1922. do leta 1938. od 197 na 688 milijonov lir, rezerve pa so se zvišale v tej dobi od 68.4 na 924.7 milijona lir. Število zavarovalnih pogodb je naraslo od 542.622 na dva milij. 769.220, vsota zavarovalnih glavnice pa od 4708,6 na 24.800,3 milijona lir.

Močno se je razvilo zavarovanje proti škodam. Premije tega zavarovanja so narasle od 609,5 na 1121,5 milijona lir, kavecije pa od 172,6 na 358,1 milijona lir. Konec leta 1940. je delovalo poleg Nacionalnega zavoda za zavarovanje 87 zavarovalnih družb, od tega 66 delniških družb, 5 združnih in 16 vzajemnih.

Razdelitev nemškega narodnega dohodka

Ko priporoča neko knjigo o preračunavanju narodnih dohodkov, ki jo je izdala Nemška gospodarsko-znanstvena družba, razlaga berlinski »Das Reich«, kako je bil v mirnih časih razdeljen narodni dohodek v Nemčiji.

Za prehrano je šla približno ena tretjina narodnega dohodka. Kakih 8 do 10% je šlo za tobak in alkohol, za obleko je treba računati 12 do 15% in ravno toliko tudi za stanovanje s kurjavo, razsvetlavo in vodo vred. Na pohištvo pride še 3 do 5% in je tako izčrpano 70 do 75% narodnega dohodka. Ostanek se razdeli na kulturne potrebe, razvedrila, potovanja, šport ter na zbiranje prihrankov. »Das Reich« meni, da se je v Nemčiji vsako leto prihranilo okrog 10% od narodnega dohodka, od katerega so šle skozi roke gospodinji približno tri petine, razen stanovanjskih najemnin.

To velja, kakor že rečeno, za mirno dobo, med vojno pa je drugače, ker zahteva država od narodnega dohodka večji delež za oborožitev in se morajo zaradi tega s potrošnjo vred skriti vsi ostali deleži.

Turške trgovinske pogodbe

Turško-italijanska trgovinska pogodba je podaljšana za eno leto, pogodba z Grčijo pa bo odpovedana letos 20. marca. Konec decembra je bila podpisana trgovinska pogodba z Romunijo, ki velja za eno leto in bo blagovni promet od obeh strani dosegel vrednost 16 in pol milijona turških lir. Pogodba z Romunijo bo še razširjena in morda tudi podaljšana. Izmenjava blaga med Turčijo in Romunijo je ravno tako kakor pri novi turško-nemški trgovinski pogodbi razdeljena na dve skupini. Prva skupina predvideva blagovni promet v vrednosti 11.5 milijona turških lir. Romunija bo dajala Turčiji zemeljsko olje, v zamenjavo pa bo dobila iz Turčije bombaž, kože in rude. Druga skupina pa predvideva romunski izvoz lesa, raznih industrijskih proizvodov in sode ter turški izvoz sadja in sočivja. V pogodbi je tudi določeno, da bo Turčija sprejemala romunsko blago v romunskih pristaniščih in da bo pri prevažanju svojega blaga prevzela ves riziko transporta.

Denarstvo

Prva hrvatska obrtna banka, ki je l. 1937. znižala svojo delniško glavico od 15 na 1 milijon din, nato pa jo zvišala na 10 milijonov dinarjev, bo sedaj zvišala svojo glavico na 25 milijonov kun.

Trimilijardno posojilo v Češko-Moravski, ki je bilo razpisano v decembru in ki naj bi se amortiziralo v 50 letih in obrestovalo po 3,75%, je bilo v celoti podpisano, ne da bi zaradi tega trpela likvidnost denarnega trga, kakor poroča praška Narodna banka.

Siamska valuta, ki se je ločila od funta in prešla na zlato valuto, se bo sedaj najbrže prilagodila japonski valuti, da bo 1 siamski baht enak 1 japonskemu jenu (t. j. 0.26 gramov čistega zlata).

Gospodarske vesti

Nj. Vel. Kralj in Cesar je z velikim zadovoljstvom sprejel željo ljubljanskega obč. sveta, da se sedanja Bleiweisova cesta imenuje po njem. Ljubljanski obč. svet je zato odredil, da se imenuje odslej Bleiweisova cesta Corso Viktorja Emanuela III., Aleksandrova cesta se imenuje Ulica 3. maja in Kralja Petra trg Rimski trg.

Nagrade civilnim osebam za sporočilo o vojnem plenu je razpisalo vojno ministrstvo. Nagrade znašajo za plen v vrednosti do 10.000 lir 8%, za vrednost od 10 do 100 tisoč 4% (najmanj 800 lir), v vrednosti nad 100.000 lir 2% (najmanj pa 4000 lir).

Ker so davčni predpisi Nemčije razširjeni na Sp. Štajersko, je šef civilne uprave izdal poziv, da morajo davčni zavezanci do 31. marca vložiti svoje napovedi za odmero dohodnine, družbenega, obrtnega davka in davka na poslovni promet.

Zaradi pomanjkanja terpentina so bile postavljene bolgarske terpentinske tvornice pod kontrolo direktorije za civilno mobilizacijo.

Bolgarske pristaniške pristojbine so bile zvišane od 10 na 20 levov za 100 kg.

Za oglje, ki je prišlo iz Bolgarske, je določila turška vlada maksimalne cene. V nadrobni prodaji sme veljati kilogram oglja največ 3 piastrov.

Turška vlada je izdala lani za pogodbo 5,6 milijona turških funtov.

Visoka konjunktura vlada v madžarski papirni industriji. Več tovarn je zato svoje obrate znatno povečalo.

Maksimalne cene za stare knjige so uvedene v Nemčiji. Rabljene knjige, ki so v prometu, se smejo prodajati največ po 75% nabavne cene. Za antikvarne, luksuzne in podobne knjige, maksimalne cene ne veljajo.

Za poljski generalni guverner so bile določene cene za rezani in surovi les za l. 1942. Cene se v glavnem naslanjajo na cene v Nemčiji.

Poklicna statistika prebivalstva Slovaške je naslednja: Kmetijstvu pripada 56% vsega prebivalstva, industriji in rudarstvu 19%, trgovini in denarstvu 5.4%, prometu 4.7%, javnim poklicem 6.3% in drugim poklicem 7.8% prebivalstva. Slovaški narodni dohodek cenijo na 6,9 milijarde Ks.

Osrednji urad za nadomestne surovine je bil ustanovljen v Bernu. Urad bo pospeševal proizvodnjo nadomestnih surovin.

Ker je bil zvišan tečaj danske krome za 8% in bi mogel zaradi tega trpeti trgovinski promet med Švico in Dansko, je švicarski zvezni svet sklenil, da se pobira pri izvoznikih švicarskega blaga posebna premija v višini nove tečajne razlike med šv. frankom in dansko krono. Vsa ta tečajna razlika se uporabi za pocenitev uvoženega danskega blaga.

Poseben odbor za pogodbovanje, ki ga tvorijo večinoma priznani francoski lesni strokovnjaki, se je ustanovil v Franciji.

Vse zaloge lesne smole pri proizvajalcih in uvoznikih so bile v Franciji s posebno naredbo blokirane za korporativno zvezo smolnega gospodarstva.

V Belgiji so bile določene za okrogel les domačega izvora maksimalne cene v prodaji na debelo. Okrogel les, ki se reže na zahtevo kupca v določenih dimenzijah, se sme prodajati za 25% dražje. Cene za belgijski les se gibljejo med 180 in 1100 belgijskih frankov za kubični meter.

Belgija je obnovila klirinške dogovore z drugimi državami, ki so 31. decembra 1941 večinoma potekli.

Brazilija je izvozila leta 1939. 404.787 ton lesa v vrednosti 110 milijonov milrejsov, l. 1940 pa samo 290.120 ton v vrednosti 84.8 milijona milrejsov. L. 1939. je uvozila Nemčija iz Brazilije 112.000 ton lesa.

Potrošnja bombaža v USA je narasla od 5,9 milijona bal v letu 1939. na 10,6 milijona bal v letu 1941. Ni izključeno, da se bo zaradi velike potrošnje bombaža omejila poraba bombaža za civilne namene.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.